

ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ด้านปศุสัตว์

21 พฤศจิกายน 2559

นายแสนศักดิ์ นาคะวิสุทธิ

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

หัวข้อนำเสนอ

- ยุทธศาสตร์ภาคเกษตร20ปี Thailand 4.0
- กรอบนโยบายการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่
- การขับเคลื่อนแปลงใหญ่ 2560
- การจัดทำคำของบประมาณแปลงใหญ่ 2561

ยุทธศาสตร์ภาคเกษตร20ปี Thailand 4.0

วิสัยทัศน์

เกษตรกรมั่นคง

ภาคการเกษตรมั่นคง

ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน

1. เกษตรกรหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง
(รายได้ประชาชาติต่อหัวมากกว่า 13,000 USD ~390,000 บาท/คน ในปี 2579)
2. เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)
3. สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)
4. ภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Agriculture)

ยุทธศาสตร์ภาคเกษตร 20 ปี Thailand 4.0

- เกษตรกรมีความรู้ความสามารถ และใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพของตนเอง
- สถาบันเกษตรกรทำหน้าที่เป็นกลไกขับเคลื่อนหลักให้กับภาคการเกษตรครอบคลุมในทุกมิติ
- สินค้าเกษตรมีมาตรฐาน คุณภาพและความปลอดภัยภาคการเกษตรมีศักยภาพในการผลิต เติบโตได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ SDGs (Sustainable Development Goals) โดยอาศัยนวัตกรรม งานวิจัยและเทคโนโลยี ประกอบกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกษตรกรมี
ความสามารถในอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าภาคการเกษตรมีศักยภาพ
(Smart Agriculture)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ภาคเกษตร20ปี Thailand 4.0

- ความผาสุกของเกษตรกรร้อยละ 95 ในปี 2579
- เกษตรกรทุกคนเป็น Smart Farmer
- สถาบันเกษตรกรทั้งหมดมีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานและเกษตรกรเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้น
- GDP ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี และมูลค่าการส่งออกขยายตัวร้อยละ 3.5
- ฟาร์ม โรงงาน และสถานประกอบการ ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมงได้มาตรฐาน
- แปลงใหญ่มีจำนวน 14,500 แปลง 90 ล้านไร่ ในปี 2579
- พื้นที่การเกษตรมีการปรับเปลี่ยนตาม Agri-map 6 ล้านไร่
- มีงบประมาณงานวิจัยต้องงบประมาณกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร้อยละ 5
- งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม ได้รับการพัฒนาต่อยอดนำไปสู่การใช้ประโยชน์ ร้อยละ 80
- เกษตรกรทุกคนเข้าถึงและนำเทคโนโลยี งานวิจัย นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ได้
- พื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู 52 ล้านไร่
- พื้นที่ชลประทานมีจำนวน 43.08 ล้านไร่ ในปี 2579
- พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน 3.84 ล้านไร่
- พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน 10 ล้านไร่

เกษตรแปลงใหญ่ คือ

การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการเกษตร

มีลักษณะใกล้เคียงกับสหกรณ์

ทำให้ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่มี

ราคาแพงร่วมกันได้

เพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณ/คุณภาพ เช่น

แปลงใหญ่โคนม อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี ปลุกหญ้า

อนุบาลลูกโครีดนม ใช้ถังเก็บนม มีรถรับส่งนม

โดยใช้เครื่องจักรที่ทันสมัย ได้อาหารโคนมดี

ส่งผลให้น้ำนมดี ช่วยเพิ่มผลผลิต

การเก็บรักษาดี/ขนส่งดีช่วยลดต้นทุน

เกษตรกรมีรายได้ดี อยู่ได้

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
25 สิงหาคม 2559

กรอบนโยบายการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่

แนวคิดในการจัดการเกษตรกรรมแปลงใหญ่

- รวมสมาชิก
- รวมผลผลิต
- รวมซื้อ
- รวมขาย
- บูรณาการ
- มีทีมผู้จัดการ
- ลดปัญหาแรงงาน
- มีสินค้าหลัก
- มีตลาดแน่นอน

๑. บริหารงาน เงิน คน มีประสิทธิภาพ
๒. เกิดสมดุลของอุปสงค์ - อุปทาน
๓. ความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร

๑. มีความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยี
๒. รายได้เพิ่มและมั่นคง

๑. มีแหล่งซื้อสินค้าที่แน่นอนทั้งปริมาณและคุณภาพ
๒. Social Business

กรณีตัวอย่าง : ปาล์มน้ำมันแปลงใหญ่ประชาชน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาครัฐ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง**
 - บริหารจัดการแปลง
 - พัฒนาเกษตรกรเป็น Smart Farmer
 - พัฒนาวิสาหกิจชุมชน
 - จัดฝึกอบรมแปลง (งบประมาณ ๓๐๒,๒๐๐ บาท)
- สำนักงานควาญสัตว์จังหวัดตรัง**

อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ
- ฝ่ายส่งเสริมและบำรุงรักษาที่ ๒ ประชาราษฎร์จังหวัดตรัง**
 - จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้น้ำ
 - ชุดลอกคลองส่งน้ำและกำจัดวัชพืชน้ำประจำตำบลบายน้ำ (งบประมาณ ๕๒๕,๐๐๐ บาท)
- สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดตรัง**
 - จัดตั้งธนาคารปุ๋ยหมัก
 - สนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ ไบโอดีทและปุ๋ยอินทรีย์
 - ทำแผนที่รายแปลง (งบประมาณ ๕๗๓,๐๐๐ บาท)
- สำนักงานสหกรณ์ชาวไม้แก้ว**

จำหน่ายปุ๋ยเคมีให้แก่สมาชิกในราคาต้นทุน
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดตรัง**

สร้างแปลงต้นแบบการจัดการสวนที่ดูกรวีซี ๕ แปลง (งบประมาณ ๑๑๗,๐๐๐ บาท)
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๙ สงขลา**

จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานรายแปลง
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร**

สนับสนุนสินเชื่อให้สมาชิกแปลงใหญ่ดอกเบี้ยร้อยละ ๔ ต่อปี
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตรัง**

สำรวจภาวะเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร (งบประมาณ ๑๑๓,๐๐๐ บาท)
- อบต.กะดาด/เทศบาลตำบลควนคู**

สนับสนุนการประชุมและถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ลดต้นทุนการผลิต

ทำอะไร....

- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีตามคำวิเคราะห์ดิน
- ซื้อปัจจัยการผลิตร่วมกัน

ได้อะไร....

ต้นทุนการผลิตลดลง จาก ๖,๘๐๘ บาท/ไร่ เป็น ๔,๗๕๒ บาท/ไร่ (ลดลงร้อยละ ๔๒)

เพิ่มคุณภาพผลผลิต

ทำอะไร....

อบรมและตรวจรับรองการผลิตตามมาตรฐาน RSPO

ได้อะไร....

ผลผลิต ๑๐๐% ได้มาตรฐาน RSPO

เพิ่มผลผลิต

ทำอะไร....

- ใช้พันธุ์ดี
- ใช้ปุ๋ยถูกต้องและเหมาะสม

ได้อะไร....

ผลผลิตเพิ่ม จาก ๓.๒ ตันต่อไร่ เป็น ๔.๒ ตันต่อไร่ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๒)

คน

- สมาชิก ๙๙ ราย
- Smart Farmer ๒๔ ราย
- วิสาหกิจชุมชน ๑ กลุ่ม

พื้นที่

- ปลูกปาล์มน้ำมัน ๒,๗๕๖.๐๕ ไร่
- เป็นพื้นที่ S๑ ทั้งหมด
- แปลงย่อย ๑๘๒ แปลง
- ในเขตชลประทาน ๑,๑๘๗.๕๒ ไร่

ทีมผู้จัดการ

- เกษตรอำเภอนายธีระ วิวัฒนานนท์
- เกษตรตำบลนายชัยนัท คงเขียว
- ประธานวิสาหกิจ นายชัยฤทธิ์ ถ่ายย่วน
- เกษตรกรต้นแบบ นายวิวัฒน์ ช่างเด็ก

สินค้า

- ผลผลิต ๓.๒ ตัน/ไร่
- ต้นทุนการผลิต ๖,๘๐๘ บาท/ไร่
- คุณภาพมาตรฐาน RSPO

การตลาด

ทำอะไร....

- จัดทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) กับบริษัท
- ซื้อผลผลิตราคาสูงกว่าตลาด ๑๐ - ๒๐ สตางค์ต่อกิโลกรัม

ได้อะไร....

- มีตลาดแน่นอน
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม

การบริหารจัดการ

ทำอะไร....

- วางแผนและบริหารจัดการการผลิตปัจจัยการผลิต/การตลาด
- ร่วมกับบริหารจัดการน้ำ
- ส่งเสริมอาชีพเสริมรายได้
- สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน

ได้อะไร....

- ผลผลิตออกทั้งปี
- มีรายได้ต่อเนื่อง
- มีความมั่นใจในเรื่องราคาและตลาด
- เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการเลี้ยงผึ้ง ๕๐ ราย และเลี้ยงแพะ ๑ ราย

ภาคเอกชน

บริษัท ล้ำสูง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

สนับสนุนด้านการผลิต

- พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน RSPO (งบประมาณ ๖๕๐,๐๐๐บาท)
- สนับสนุนหลายปาล์ม และชี้เด็กในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ฟรี

การบริหารจัดการ

- วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับกำลังการผลิตของโรงงาน
- วางแผนการเก็บเกี่ยวให้ผลผลิตมีคุณภาพสูง

การตลาด

- ซื้อแบบข้อตกลงล่วงหน้าสูงกว่าราคาตลาด ๑๐ - ๒๐ สตางค์กิโลกรัม
- ขายปาล์มน้ำมันโดยไม่ติดคิว (ทางด่วน)

ประชาธิรัฐ ศักยภาพผู้จัดการแปลง ชุมชนเข้มแข็ง ตลาดนำการผลิต

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

Agri-Map คือ

แผนที่เกษตรกรรมที่มีรายละเอียด
พื้นที่ที่ทำการเกษตรอยู่แล้วว่า
เหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสม
ควรปรับเปลี่ยนเป็นการเกษตร

แบบใด ซึ่งได้แจกจ่ายไปยังทุกศูนย์
การเรียนรู้ 882 ศูนย์ เพื่อแนะนำเกษตรกร
ว่าควรทำการเกษตรแบบใด
ส่วนการปรับเปลี่ยนตามต้องใช้เวลา
ต้องสร้างความเชื่อมั่นว่าจะดี
กว่าเดิมศูนย์การเรียนรู้
จะทำให้ดูเป็นตัวอย่าง

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
25 สิงหาคม 2559

**แผนข้าวครบวงจรเป็นการทำงาน
ร่วมกันกับกระทรวงพาณิชย์**

กำหนดปริมาณข้าวที่เหมาะสมตามความต้องการ
จากนั้นกำหนดพื้นที่ปลูกข้าวรอบแรก/รอบสอง
จะปลูกเท่าไร แต่รอบสามไม่ควรปลูกเพราะได้
ผลผลิตต่ำ คุณภาพไม่ดี ในส่วนรอบแรก
เป็นข้าวที่ปลูกทั่วประเทศ
ได้วางแผนลดพื้นที่ลง 570,000 ไร่
โดยแบ่งพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N)
ซึ่ง กรม. ได้อนุมัติ 5
โครงการทั้งการเลี้ยงสัตว์ และ
เกษตรทางเลือก
เพื่อชักจูงเกษตรกรให้ปรับเปลี่ยน

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
25 สิงหาคม 2559

ประเทศไทยมีพื้นที่เกษตรกรรมราว 130 ล้านไร่
อยู่ในเขตชลประทานราว 29 ล้านไร่
ที่เหลือเป็นการทำการเกษตรน้ำฝน
ซึ่งมีต้นทุนสูง แต่ผลผลิตน้อย
ต้องให้ความสนใจดูแลเป็นพิเศษ
เจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรฯ

ได้บูรณาการทำงานร่วมกันพัฒนาระดับเกษตรกร
ให้มีรายได้มากขึ้น ซึ่งเป็นครั้งแรกที่บูรณาการกัน

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
25 สิงหาคม 2559

ระดับจังหวัด

คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
พวจ.-ประธาน กษ.จังหวัด-เลขาธิการ

Single Command
จังหวัด

อนุมัติ

เสนอ ▶ เห็นชอบ ▶ อนุมัติ ▶ แต่งตั้ง

เสนอ

ปศุสัตว์จังหวัด
ปศุสัตว์อำเภอ

1. ทีมตลาด

2. ทีมลดต้นทุนการผลิต

3. ทีมบริหารจัดการ

= สนับสนุน/วิเคราะห์

แปลง 1

แปลง 2

แปลง 3

ทีมผู้จัดการแปลง 1

ทีมผู้จัดการแปลง 2

ทีมผู้จัดการแปลง 3

1. พจก.
2. ผู้ช่วย (เกษตรกร)

1. พจก.
2. ผู้ช่วย (เกษตรกร)

1. พจก.
2. ผู้ช่วย (เกษตรกร)

แปลงใหญ่...(สินค้า) อำเภอ..

แปลงใหญ่...(สินค้า) อำเภอ..

แปลงใหญ่...(สินค้า) อำเภอ..

การกำหนดพื้นที่เป้าหมายตามลำดับความสำคัญ

1

ตลาดนำการผลิต
มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

2

จำนวนเกษตรกร
50 ราย/แปลง

3

จำนวนปศุสัตว์
มากพอที่จะทำการตลาด

ชนิดสัตว์	หน่วยตัว	จำนวนตัว (500 หน่วย)
โค	0.65	769
กระบือ	0.70	714
แพะ	0.10	5,000
สัตว์ปีก	0.01	50,000

เงื่อนไขหน่วยปศุสัตว์แปลงใหญ่ (กษ)

	หน่วย/ตัว	จำนวนตัว (300 หน่วย)	พื้นที่ (ไร่)
โค	0.65	460	
กระบือ	0.70	430	
แพะ	0.10	3,000	
สัตว์ปีก	0.01	30,000	

จำนวนเกษตรกรสมัครใจ อย่างน้อย 50 รายต่อแปลง

กิจกรรม ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์ ปีงบประมาณ 2560

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 8,191,700 บาท

ดำเนินการใน 47 จังหวัด (47 แปลง)

- 1. ไร่พื้นเมือง** เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง
- 2. โคนม** ลพบุรี สระบุรี นครราชสีมา
- 3. โคเนื้อ** เขต 4 ทุกจังหวัด ขอนแก่น อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ เลย สกลนคร นครพนม ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ มุกดาหาร
- 4. กระบือ** เขต 3 ทุกจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร
- 5. แพะ** เขต 7,8 และ 9 ทุกจังหวัด นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร ระนอง กระบี่ พังงา ภูเก็ต สงขลา ตรัง พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

ขยายพื้นที่เป้าหมาย (แปลงเดิมปี59) 5 จังหวัด กำแพงเพชร จันทบุรี พิษณุโลก ระยอง อุทัยธานี เป็น 52 จังหวัด (62 แปลง)

แผนการดำเนินงาน

1. สัมมนาเตรียมการ/ข้อมูลพื้นฐานเพื่อขึ้นทะเบียนแปลงใหญ่
2. สนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน วัสดุการเกษตร และวิทยาศาสตร์
3. งบลงทุนสนับสนุน ตู้ฟักไข่ 10 ตู้ เครื่องสับหญ้า 9 เครื่อง
4. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ 2 ครั้ง/แปลง ปศจ. ศวป.ดำเนินการ

	ไร่	โคนม	โคเนื้อ	กระบือ	แพะ	หญ้า	รวม
ผ่านแล้ว	5	2	7	5	4	2	25
เหลืออีก	4	1	9	6	17	0	37
รวม	9	3	16	11	21	2	62

แผน 20 ปี	2560	2561	2562	2563	2564	2565-79	รวม
แปลงใหญ่ (แปลง)	60	100	100	200	200	3,000	3,660
งบประมาณ (ลบ.)	8.192	54.863	72.950	105.300	123.400	1,851	2,215.705

การขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงใหญ่ 2560

- เอกสารคู่มือปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ 2560 หน้า 257-268
- งบประมาณ 2560 จังหวัดพื้นที่เป้าหมาย (หลัง น 268)
- แผนการดำเนินงาน Gantt chart หน้า 265
- การรายงานของผู้จัดการแปลง หน้า 263 (แก้ รหัสผู้ตรวจสอบ และรหัสผ่านจาก d9903 เป็น d0000)
- การรายงานของ สนง.ปศจ. หน้าแทรก eOperation
- จะเชิญประชุม ผจก แปลงอีกครั้งเมื่อมีแปลงขึ้นแล้ว

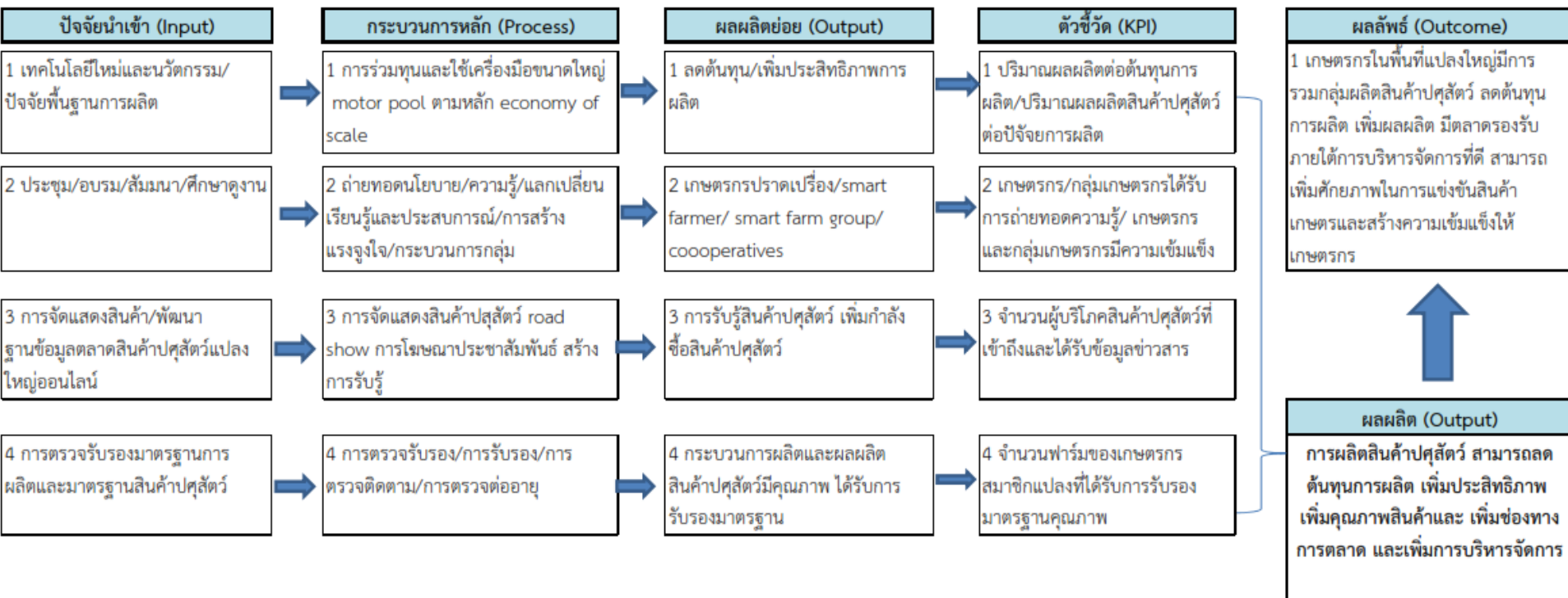
ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ กษ 2561

- เป้าหมายปี 2561 กระทรวงเกษตรฯ จำนวน 1,000 แปลง
 1. แปลงข้าว 400 แปลง
 2. แปลงพืชอื่นๆ 400 แปลง
 3. แปลงปศุสัตว์ 100 แปลง
 4. แปลงประมง 70 แปลง
 5. แปลงหม่อนไหม 30 แปลง

แผนบูรณาการแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์ ปีงบประมาณ 2561

	ขั้นตอน/กิจกรรม	หน่วย	จำนวน	งบประมาณ
1	เตรียมการ/สัมมนาจัดตั้งกลุ่ม	แปลง	100	2,025,000
2	สนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน	แปลง	100	12,500,000
3	สนับสนุนเทคโนโลยีนวัตกรรมการผลิต	แปลง	100	8,000,000
4	เพิ่มบริหารจัดการกระบวนการกลุ่ม	แปลง	160	9,476,000
5	เพิ่มช่องทางตลาดออนไลน์ /road show	แปลง	160	5,758,000
6	รับรองมาตรฐานคุณภาพการผลิต/สินค้า	ฟาร์ม	1,600	14,944,000
7	ติดตามประเมิน/ประกวดนวัตกรรม	แปลง	160	2,160,000
รวม				54,863,000

10. Flow Chart กิจกรรมหลัก/กิจกรรมย่อย.ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์
งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2561

เขต 1 คุณธานี

เขต 2 คุณธเนศ

เขต 3 คุณพัชราภรณ์

เขต 4 รก.ผชช.บุญยัง

เขต 5 ผชช.จรัญ

เขต 6 คุณประเทืองทิพย์

เขต 7 คุณวรางคณา

เขต 8 คุณประยูร

เขต 9 คุณวรกร

สวัสดีครับ